

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN BİNGÖL EKONOMİSİNE KATKISI

The Contribution of Students in Bingöl University to the Economy of Bingöl City

Halim TATLI*

ÖZET

Üniversitelerin, toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağını yetiştirmek, toplumun sosyal ve kültürel gelişimini desteklemek, bilimsel araştırma yapmak ve bilimsel araştırmanın sonuçlarını toplumla paylaşmak gibi fonksiyonları bulunmaktadır. Bu fonksiyonların yanında bulunduğu yörenin ekonomisine doğrudan ve dolaylı önemli ekonomik katkılar sağlamaktadırlar. Bu araştırmanın amacı, Bingöl Üniversitesinde öğrenim gören önlisans ve lisans öğrencilerinin il ekonomisine katkısını araştırmaktır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için Aralık 2013-Ocak 2014 tarihleri arasında 600 öğrenciye anket uygulanmıştır. Uygulanan anketlerden elde edilen veriler kullanılarak, öğrenci harcamalarının il ekonomisine katkısı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin bir ayda ortalama 436,40 TL harcama yaptıkları tespit edilmiş ve bu veriden hareketle Bingöl Üniversitesinde eğitim gören 8553 öğrencinin, toplamda il ekonomisine yaklaşık bir ayda 3.732.529,20 TL ve bir yılda 29.860.233,60 TL katkı sağladıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bingöl İli, ekonomik katkı, Bingöl Üniversitesi

ABSTRACT

Universities have to carry out such functions as to train qualified human resources which society needs, to promote social and cultural development of society, do scientific research, and inform the public of the results of scientific research and inform the public of the results of scientific research. Besides this function, they directly and indirectly economic contribute to the region's economy. The purpose of this study, investigate the contribution of associate and undergraduate students studying at the University of Bingöl to the province's economy. To accomplish this aim survey were applied to 600 students between December 2013-January 2014. Using the data obtained from the questionnaires applied, student expenditures was tried to determine contribution to the economy of the province. In the research, university students were found to spend an average of 436,40 TL per month which follows that, 8553 students studying at the University of Bingöl have been found to contribute about 3.732.529,20 TL a month and 29.860.233,60 TL a year to the province's economy in total.

Keywords: Bingöl City, economic contribution, Bingöl University

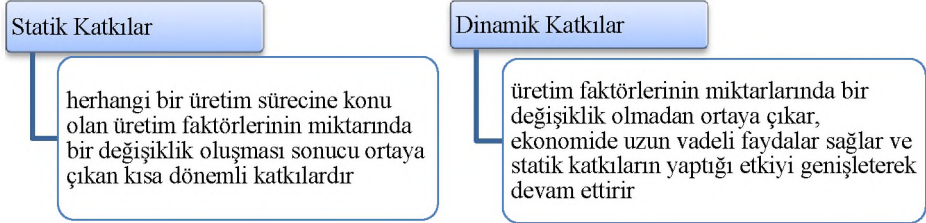
*Yrd.Doç.Dr., Bingöl Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü, htatli@bingol.edu.tr

1. GİRİŞ

Üniversite bilim hakkında tartışmaların yapıldığı, bilimsel bilginin elde edildiği, bilimsel araştırma ve bulguları ile toplumsal olgulara yön veren ortamlardır. Toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağını yetiştirmek, bilimsel araştırma yapmak, bilimsel araştırmanın sonuçları toplumla paylaşmak ve sosyal ve kültürel gelişimi desteklemek gibi fonksiyonları bulunmaktadır. Bu fonksiyonların yanında bulunduğu yerin ekonomisine doğrudan ve dolaylı olarak katkılar sağlamaktadır. Üniversiteler genel bütçe ve döner sermaye gelirleri ile öğrenci ve personel harcamalarını yaparak buldukları ilin ekonomisine katkı sağlamaktadırlar. Ayrıca üniversitede okuyan öğrenciler devletten aldıkları bursları ve ailelerinden aldıkları harçlık gelirini masraflarını karşılamak için bulduklarını ilde harcamaktadırlar. Yapılan bir çok uygulamalı çalışmada öğrencilerin marjinal tüketim eğiliminin yüksek olduğunu ve bu nedenle elde ettikleri gelirin büyük bir kısmını harcadıkları saptanmıştır¹. Üniversiteler, bulunduğu ile sağladıkları ekonomik katkıların yanında, beşeri, kültürel ve sosyal sermayenin gelişimi, bilgiye kolay erişimi, mesleki eğitimin teşvik edilmesini, kültürel ve sportif faaliyetlerin kalitesinin artırılması ve hibe ve kredi sağlayan kurumlardaki kaynakların ile aktarılmasını sağlayan önemli kurumlardır.

Nitelikli insan kaynağı bir yörenin sosyoekonomik yönden gelişimde önemli bir etkiye sahiptir. Üniversiteler bulunduğu yörede eğitime katılım oranını arttırarak insan kaynağının kalitesini artırabilir.

Literatürde üniversitelerin kuruldukları yerin ekonomisine temel olarak iki tür katkıda bulunduğunu belirtmiş ve katkıları statik ve dinamik katkılar olarak ikiye ayırmıştır². Bu katkılar Şekil 1 ile gösterilebilir.

Şekil 1: Üniversitelerin yerel ekonomiye yaptığı katkılar

1 Recep, Tarı, Şadan, Çalışkan, ve Bayraktar, Yüksel, "Kocaeli Üniversitesi Öğrencilerinin Gelir ve Tüketim İlişkisi Üzerine Ekonometrik Bir İnceleme", *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:11, Sayı: 1, 2006, s.173.; Fehim Bakırcı, İsmail Şentürk, Hümeysra Sadaklıoğlu, Emre Aslan ve Bilge Sevim, Aytekin Üniversite öğrencileri gelir ve harcama eğilimleri araştırması 2007-2008, *TÜBİTAK PROJE NO: 106K309*, Tokat 2009, s. 227

2 H. Nur Görkemli, "Selçuk Üniversitesi'nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:22, 2009, s. 173; Hatice Erkekoğlu, "Bölge Üniversitelerinin Yerel Ekonomiye Katkıları: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği", *Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi*, 16, 2000, 211-230; Selçuk Gökalp N. ve Selim Başar, "Kafkas Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Kars İli Ekonomisine Katkısı", *Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 4, 2012. ss. 89-106

Üniversitenin kurulması ile birlikte üniversite tarafından yapılan harcamalar, istihdam edilen personel ve yapılan her türlü ödeme, üniversitelerin kendi personeli dışındaki kişilere, kurum ve kuruluşlara yaptığı ödemeler ve üniversite sayesinde yapılan tüm harcamaların meydana getirdiği pozitif dışsallıklar statik katkıya örnek verilebilir³.

Üniversite bünyesinde yapılan her türlü eğitim, sürekli eğitim merkezleri tarafından yöre halkına yönelik yapılan sertifika programları vasıtasıyla tüm sektörlerde ileride sağlayacağı verim artışı üniversitenin bulunduğu yerin ekonomisi üzerindeki dinamik katkısına örnek verilebilir⁴.

Bingöl Üniversitesinin, Bingöl il ekonomisi üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada; Bingöl Üniversitesinde uygulanan anket çalışmasıyla öğrenci profili ortaya konulmuş ve anketin sonucunda elde edilen veriler ile öğrencilerin Bingöl İl ekonomisine olan katkısı incelenmiştir.

2. LİTERATÜR ÖZETİ

Üniversitelerin İl ekonomisine olan katkıları hakkında literatürde birçok çalışma bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıda verilmiştir

Atik (1999), tarafından Erciyes Üniversitesinde yaptığı çalışmada üniversitenin ekonomik etkilerini, dolaylı, dolaysız ve uyarılmış katkılar olarak sınıflandırılmıştır. Çalışma sonucunda Erciyes Üniversitesi'nin 1997-1998 eğitim öğretim yılında Kayseri, Nevşehir ve Yozgat üç kampüslerinde toplam 7.675 kişiye istihdam sağladığı ve bunun sonucunda ekonomiye direkt ve dolaylı etkiler toplamı olarak 13.706 TL (13.706.000.000 TL) katkı sağladığı tespit edilmiştir⁵.

Görkemli (2009)'in, Selçuk Üniversitesi'nin Konya İli ekonomisine etkilerini incelemek amacıyla yaptığı çalışmada 1000 öğrenci üzerine anket uygulanmıştır. Bu çalışmada Selçuk Üniversitesi'nin Konya ekonomisine olan etkileri; direkt, dolaylı ve uyarılmış olmak üzere üç grupta incelenmiştir. Çalışma sonucuna göre, Selçuk Üniversitesi, 2002-2003 öğretim yılında 4.205 kişiye direkt istihdam imkânı sağlamış ve 41.069.000TL direkt gelir yaratmıştır. Selçuk Üniversitesi'nin 2003 yılında öğrenci harcamaları yoluyla sağladığı dolaylı gelir etkisi 182.964.387 TL olduğu bulunmuştur.⁶

Dalgar, Tunç ve Kaya (2009), tarafından Burdur ili Bucak ilçesinde yapılan çalışma sonucunda 2008-2009 öğrenim yılında Bucak ilçesinde bulunan yükseköğretim kurumlarının ilçe ekonomisine; yaklaşık olarak istihdam boyutunda 372 kişi, ekonomik boyutta ise 45 bin TL'lik bir katkı sağladığı tespit edilmiştir. Ayrıca üniversitenin ekonomik katkısı için çarpan katsayısı hesaplanmıştır. Çalışmanın sonucunda bir öğrencinin ayda ortalama 468,05 TL

3 H. Nur Görkemli, s. 176.

4 H. Nur Görkemli, s. 181.

5 Hayriye Atik, "Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkıları: Teori ve Erciyes Üniversitesi Üzerine Bir Uygulama", *Erciyes Üniversitesi İ.L.B.F. Dergisi*, Sayı:15, 2009, ss. 99-109.

6H. Nur Görkemli., s. 173.

harcama yaptığı saptamasından hareketle, ilçede bulunan öğrencilerin toplamda aylık bazda 1.834.756 TL, yıllık bazda ise 14.678.048 TL'lik bir harcama gerçekleştirdiği sonucu tespit edilmiştir.⁷

Yıldız (2010)'ın, Kırklareli Üniversitesi Babaeski Meslek Yüksekokulu'nda eğitim gören 404 öğrenci üzerinde yaptığı çalışma sonucuna göre; öğrencilerin toplamda aylık 221.000 TL harcama yaparak ilçe ekonomisine katkıda buldukları ve bu harcamalarda en yüksek payı 88.000.-TL ile barınma harcamaları alırken, ikinci sırada 35.000.-TL ile gıda harcamaları geldiği tespit edilmiştir.⁸

Çalışkan (2010), Uşak Üniversitesi öğrencilerinin il ekonomisine olan katkılarını tespit etmek için yaptığı çalışmada 462 öğrenciye anket uygulanmış ve elde edilen veriler ile analiz yapılmıştır. Çalışma sonucunda Uşak Üniversitesi'nde öğrenim gören bir öğrencinin aylık ortalama harcaması yaklaşık 560 TL olarak bulunmuştur. Ayrıca kızların aylık ortalama harcaması yaklaşık 539 TL, erkeklerinki ise 593 TL olduğu belirtilmiştir. Öğrenci harcamalarının Uşak ekonomisine toplam katkısı yıllık 50.000.000 TL'yi aştığı ifade edilmiştir.⁹

Yaylalı, Özer ve Dilek (2011) Selçuk Üniversitesi Seydişehir Meslek Yüksek Okulu öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada anakitleden belirlenen örnekleme 564 anket uygulamış ve elde ettiği veriler ile yapılan analize göre bir öğrencinin aylık geliri 330 TL, aylık harcaması ise 315 TL olarak belirtilmiştir. Harcama Gruplarının %32'sini gıda ve %26'sını barınmanın oluşturduğu belirtilmiş ve okulun ilçe ekonomisine yaklaşık 467 bin TL katkısı olduğu saptanmıştır.¹⁰

Patır, Güven, Başar ve Yüksel (2012), tarafında Bingöl halkının üniversite algısını tespit etmek amacıyla yapılan çalışmada kolay örnekleme yöntemiyle 3.175 kişiye anket uygulanarak veri toplanmıştır. Çalışmaya katılanların %81'inin üniversitenin Bingöl'deki istihdama olumlu yönde etkilediği, %82'sinin üniversite öğrencilerinin şehre ekonomik katkısının olduğu, %55'inin şehir esnafına ekonomik katkısının olduğu görüşüne sahip

7 Hüseyin Dalgıç, Hakan Tunç ve Murat Kaya, "Bölgesel Kalkınmada Yükseköğretim Kurumlarının Rolü ve Bucak Örneği", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl: 1 Sayı: 1, 2009, ss. 39-50

8 Emel, Yıldız, "Meslek Yüksekokullarının Yerel Ekonomiye Katkıları: Babaeski Meslek Yüksekokulu Örneği", *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Aralık 2010, Cilt 12, Sayı 2, ss. 87-102

9 Şadan, Çalışkan, "Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Kent Ekonomisine Katkısı (Uşak Üniversitesi Örneği)", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Kış, 2010, 9(31), 169-179. <http://www.esosder.org/dergi/31169-179.pdf>, (Erişim Tarihi: 06.02.2014).

10 Muammer Yaylalı, Hüseyin Özer ve Önder Dilek, "Selçuk Üniversitesi Seydişehir Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelir-Harcama İlişkisi ve Meslek Yüksekokulunun İlçe Ekonomisine Katkısı", *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 13, 2011, ss.1-13.

oldukları belirlenmiştir.¹¹

Selçuk ve Başar (2012), Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin harcamalarının Kars ili ekonomisine etkilerini tespit etmek amacıyla yaptıkları çalışmalarında üniversite öğrencilerinin bir ayda ortalama 549,63 TL harcama yaptıkları ve bu veriden hareketle Kafkas Üniversitesi Yerleşkesinde eğitim gören 12.500 öğrencinin, ilde sekiz ay buldukları varsayımıyla, toplamda il ekonomisine yaklaşık bir yılda 54.9 Milyon TL katkı sağladıkları tespit edilmiştir. Ayrıca en çok harcama yapılan kalem %21,23 oranıyla barınma harcamaları, en az harcama yapılan kalem ise %3,67 oranıyla haberleşme harcamaları olduğu bulunmuştur.¹²

Yayar ve Demir (2013), tarafından Gaziosmanpaşa Üniversitesi'ne bağlı yükseköğretim kurumlarının Tokat İli ekonomisine olan katkısını belirlemek için yapılan çalışma, Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri, personeli ve bölge işletmeleri kapsamaktadır. Veriler Mayıs 2012 de anket yoluyla toplanmış ve bu veriler ile yüzde analizleri ve aritmetik ortalamalar hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda bir öğrencinin 2012 Mart ayı itibariyle aylık geliri 646,97 TL olarak bulunmuştur. Üniversitede öğrenim gören 20.659 öğrencinin toplam aylık gelirinin de 13.365.753 TL olduğu ve bu tutarın yaklaşık 11.821.493 TL'si il içinde ve 1.544.260 TL'si il dışında harcandığı belirtilmiştir.¹³

3. METODOLOJİ

Çalışmanın veri seti 2013-2014 eğitim-öğretim yılı itibariyle Bingöl Üniversitesinde ön lisans ve lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 8553 olup bu öğrencilerin 3730'u kız ve 4823'ü ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1: Öğrencilerin Programlar ve Cinsiyet İtibariyle Dağılımı

Program	Erkek	Kız	Toplam
Ön lisans	2158	1341	3499
Lisans	2665	2389	5054
Toplam Öğrenci Sayısı	4823	3730	8553

Kaynak: Bingöl Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Çalışmada kullanılan veri seti, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Bingöl

11 Sait Patır, Mehmet Güven, Enes Emre Başar ve Selman Yüksel., “Bingöl Halkının Üniversite Algısının Araştırılması”, 2012, <http://www.bingol.edu.tr/media/52185/bingol-halkinin-universite-algilamasi.pdf>, (Erişim Tarihi: 02.02.2014).

12 Gökalp N. Selçuk ve Selim Başar, “Kafkas Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Kars İli Ekonomisine Katkısı”, *Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 4, 2012. ss. 89-106

13 Rüştü Yayar ve Derya Demir, “Gaziosmanpaşa Üniversitesinin Tokat İli Ekonomisine Etkisi”, *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, Yıl:5, Sayı 8, Mayıs 2013, ss. 106-122.

Üniversitesinde okuyan öğrencilere Aralık 2013-Ocak 2014 tarihleri arasında uygulanan bir anket yardımıyla elde edilen yatay kesit verilerinden oluşmaktadır. Örneklem büyüklüğünün belirlenebilmesi için

$$n = \frac{NPQZ^2}{[(N-1)d^2 + PQZ^2]} \quad (1)$$

biçimindeki örnek büyüklüğünün tahmini formülünden yararlanılmıştır¹⁴. Burada; n örneklem büyüklüğü, N anakütle büyüklüğü (Bingöl Üniversitesinde kayıtlı öğrenci sayısı), P Bingöl Üniversitesinde kayıtlı öğrencileri harcama yapma olasılığı, Q Bingöl Üniversitesinde kayıtlı öğrencileri harcama yapmama olasılığı (1-P), Z % (1- α) düzeyinde Z test değeri, α Önem düzeyi, d Hata (tolerans) payıdır.

Söz konusu öğrencilerin Bingöl ekonomisine olan katkısı hakkında ön bilgi mevcut olmadığından ve mümkün olduğu kadar büyük örnekle çalışabilmek için P=Q= ½ olarak alındığı bir durumda %5 önem düzeyinde %5 hata payı ile anakütleyi temsil edecek minimum örnek büyüklüğü, bu çalışma için;

$$n = \frac{8553 * 0,5 * 0,5 * 1,96^2}{(8553 - 1) * 0,05^2 + 0,5 * 0,5 * 1,96^2} = 367,69 \cong 368$$

olarak tespit edilmiştir. Minimum örnek büyüklüğü bu şekilde belirlenmesine rağmen, temsil gücünün yüksek olması ve bazı anketlerin tutarsız ve eksik doldurulabileceği düşüncesiyle bu çalışmada 600 öğrenciye anket uygulanmıştır. Anket uygulanırken her akademik birimde öğrenim gören öğrencilerin araştırma kapsamındaki toplam öğrenciler içerisindeki payı göz önünde bulundurulmuştur. Aynı zamanda paylaşım yapılırken öğrencilerin cinsiyetleri oranları da dikkate alınmıştır. Bingöl Üniversitesi 2013-2014 öğretim yılı fakültelere göre öğrenci sayıları ve uygulanan anketlerin fakülte ve cinsiyetlere göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir. Tablo 2’ye bakıldığında Bingöl Üniversitesi 2013-2014 öğretim yılı itibarıyla 4823’ü erkek ve 3730’u kız olmak üzere toplam 8553 öğrencinin 7 fakülte ve 4 yüksekokulda öğrenim gördüğü görülmektedir. Uygulanan 600 anketin 337’si erkek, 263’ü ise kız öğrencilerden oluşmaktadır. Örneklem kapsamında en fazla anket 94 erkek ve 204 kız öğrenci olmak üzere Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerine, en az anket ise 2 erkek ve 2 kız öğrenci olmak üzere Veteriner Fakültesi öğrencilerine uygulanmıştır.

Tablo 2: Öğrencilerin Akademik Birim ve Cinsiyetlerine Göre Sayıları ve Uygulanan Anketlerin Dağılımı

Akademik Birimler	Cinsiyete göre öğrenci sayısı		Toplam	Cinsiyete göre Uygulanan Anket sayısı		Toplam
	Erkek	Kız		Erkek	Kız	

14 Ö. Akbulut ve N. Yıldız, *İstatistik Analizlerde Temel Formüller ve Tablolar*, Aktif Yayınevi, Erzurum 1999, s. 8.

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	245	518	763	17	36	53
Mühendislik-Mimarlık Fakültesi	323	45	368	23	3	26
Sağlık Yüksekokulu	103	70	173	7	5	12
Ziraat Fakültesi	245	107	352	17	8	25
Veteriner Fakültesi	33	19	52	2	2	4
İlahiyat Fakültesi	205	245	450	14	17	31
Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	1330	408	1738	93	29	122
Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	524	310	834	36	22	58
Fen-Edebiyat Fakültesi	1334	1575	2909	94	110	204
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	422	328	750	30	23	53
Genç Meslek Yüksekokulu	59	105	164	4	8	12
Toplam	4823	3730	8553	337	263	600

Kaynak: Bingöl Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Belirlenen örnekleme anketörler tarafından yüz yüze görüşme ile uygulanan anketlerden elde edilen veriler önce Excel'e aktarılmıştır. Daha sonra bu veriler, SPSS 16.0 programı yardımıyla frekans tabloları ile ekonomik katkı tahmin edilmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında incelenen örneklemin özellikleri ortaya konulmakta, araştırmaya katılanların Bingöl'de yaşam maliyeti ile ilgili algıları, harcama kalıpları ve harcamalarının Bingöl ekonomisine katkısı ilgili bulgular değerlendirilmektedir.

4.1. Örneklemin Özellikleri

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin yaşı ankette doğrudan sorulmuş daha sonra 4 gruba ayrılmıştır. Yaş grupları incelendiğinde 20 ve altı yaş grubunda olanların oranı %49,5, 20-30 yaş grubunda olanların oranı %46,7, 40 ve üzeri yaş grubunda olanların oranı %0,5'tir (Tablo3).

Tablo 3: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Yaş	Sıklık	%
20 ve altı	297	49,5
20-30	280	46,7
30-40	20	3,3
40 ve üzeri	3	0,5
TOPLAM	600	100,0

Birçok çalışmada kullanılan diğer önemli demografik faktörlerden biri olan medeni durum bu çalışma için ele alındığında, öğrencilerin 582'sinin (%97)

bekar, 18'inin (%3) evli olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4). Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%97) bekarıdır.

Tablo 4: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

Medeni Durum	Sıklık	%
Evli	18	3,0
Bekar	582	97,0
TOPLAM	600	100,0

Öğrencilerin öğrenim türü Tablo 5'te verilmektedir. Buna göre; katılımcıların %92,8'inin birinci öğretim, %7,2'sinin ise ikinci öğretimde eğitim gördükleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlar katılımcıların büyük çoğunluğunun birinci öğretimde eğitim gördüklerini göstermektedir.

Tablo 5: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Öğrenim Türüne Göre Dağılımı

Öğrenim Türü	Sıklık	%
Birinci Öğretim	557	92,8
İkinci Öğretim	43	7,2
TOPLAM	600	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %91,3'ü bir işte çalışmadığını, %8,7'si ise çalıştığını ifade etmiştir (Tablo 6). Bu sonuç katılımcıların büyük çoğunluğunun (%91,3) çalışmadığını göstermektedir.

Tablo 6: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Çalışma Durumu	Sıklık	%
Evet	52	8,7
Hayır	548	91,3
TOPLAM	600	100,0

Katılımcıların %43,2'si burs aldığını, %56,8'i ise burs almadığını beyan etmiştir (Tablo 7). Öğrencilerin yarısından fazlası burs almamaktadır.

Tablo 7: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Burs Alma Durumuna Göre Dağılımı

Burs alma durumu	Sıklık	%
Evet	259	43,2
Hayır	341	56,8
TOPLAM	600	100,0

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %64,8'i bir sonraki ay kullanmak üzere tasarruf yaptığını, %35,2'si ise tasarruf yapmadığını beyan etmiştir (Tablo 8). Bu sonuç öğrencileri tasarruf yapma oranının düşük

olduğunu göstermektedir.

Tablo 8:Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Tasarruf Yapma Durumuna Göre Dağılımı

Tasarruf Yapma Durumu	Sıklık	%
Evet	211	35,2
Hayır	389	64,8
TOPLAM	600	100,0

Öğrencilerin Bingöl’de ikamet ettikleri yer incelendiğinde, öğrenci evinde kaldığını belirtenlerin oranı %47,5, ailesinin yanında kaldığını belirtenlerin oranı %31, kredi yurtlar kurumu öğrenci yurdunda kaldığını belirtenlerin oranı %11,3 iken, özel öğrenci yurdunda kaldığını belirtenlerin oranı ise %7,5’tir (Tablo 9).

Tablo 9:Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Bingöl’de Barınma Yerine Göre Dağılımı

İkamet yeri	Sıklık	%
Kredi Yurtlar Kurumu Öğrenci Yurdu	68	11,3
Kendi Eviniz (Ailenizin Yanı)	186	31,0
Özel Öğrenci Yurdu	45	7,5
Öğrenci Evi	285	47,5
Akraba Yanı	16	2,7
TOPLAM	600	100,0

Öğrencilerin %69,5’i sigara kullandığını, %30,5’i ise sigara kullanmadığını beyan etmiştir (Tablo 10). Bu bulgular öğrencilerin büyük çoğunluğunun sigara kullanmadığını göstermektedir.

Tablo 10:Öğrencilerin Sigara Kullanma Durumuna Göre Dağılımı

Sigara Kullanma Durumu	Sıklık	%
Evet	183	30,5
Hayır	417	69,5
TOPLAM	600	100,0

Öğrencilerin kahvaltı yaptıkları yer incelendiğinde, kendi evinde kahvaltı yaptığını belirtenlerin oranı %51,5 (309 kişi), okul kantininde kahvaltı yaptığını belirtenlerin oranı ise %28,3 (170 kişi)’tür (Tablo 11).

Tablo 11: Öğrencilerin Kahvaltı Yapma Yerine Göre Dağılımları

Kahvaltı yapma yeri	Sıklık	%
Okul Kantini	170	28,3
Cafe	11	1,8
Lokanta	8	1,3
Kendi Eviniz	309	51,5
Yurtta	59	9,8

Diğer	22	3,7
Yapmıyor	21	3,5
TOPLAM	600	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğlen yemeğini, okul yemekhanesinde yediğini belirtenlerin oranı %60,3 ve okul kantininde yediğini belirtenlerin oranı %22,8 iken, cafe ve lokantada yediğini belirtenlerin oranı ise %5,5'dir (Tablo 12). Bu sonuçlar öğrencilerin yarısından fazlasının okul yemekhanesinde kahvaltı yatığını göstermektedir.

Tablo 12: Öğrencilerin öğlen yemeği yeme yerine göre dağılımları

Öğlen yemeği yeme yeri	Sıklık	%
Okul Kantini	137	22,8
Cafe	15	2,5
Lokanta	18	3,0
Okul Yemekhanesinde	362	60,3
Kendi eviniz	68	11,3
TOPLAM	600	100,0

Katılımcıların akşam yemeğini, kendi evinde yediğini belirtenlerin oranı %83,2 iken, lokantada yediğini belirtenlerin oranı ise %5,5'tir (Tablo 13). Katılımcıların büyük bir kısmı (%83,2) akşam yemeğini kendi evinde yediğini beyan etmiştir.

Tablo 13: Öğrencilerin akşam yemeği yeme yerine göre dağılımları

Akşam yemeği yeme yeri	Sıklık	%
Okul Kantini	18	3,0
Cafe	6	1,0
Lokanta	33	5,5
Okul Yemekhanesinde	30	5,0
Kendi eviniz	499	83,2
Yurttta	14	2,3
TOPLAM	600	100,0

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin %74,8'i günlük gazete alamadığını, %25,2'si ise günlük gazete aldığını beyan etmiştir (Tablo 14). Günlük gazete okumayanların oranı oldukça düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 14: Öğrencilerin Günlük Gazete Alma Durumuna Göre Dağılımları

Gazete alma durumu	Sıklık	%
Evet	151	25,2
Hayır	449	74,8
TOPLAM	600	100,0

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin %86,8'i herhangi bir dergiye abone olmadığını, %13,2'si ise herhangi bir dergiye abone olduğunu beyan

etmiştir (Tablo 15).

Tablo 15: Öğrencilerin Herhangi Bir Dergiye Abone Olma Durumuna Göre Dağılımları

Herhangi bir dergiye abone olma durumu	Sıklık	%
Evet	79	13,2
Hayır	521	86,8
TOPLAM	600	100,0

Katılımcıların %46,3'ünün memleketine yakınlığı nedeniyle, %8'nin yanlış tercih nedeniyle ve %7,8'inin giriş puanı buraya yetmesi nedeniyle Bingöl üniversitesini tercih ettikleri tespit edilmiştir (Tablo 16).

Tablo 16: Öğrencilerin Bingöl Üniversitesi Tercih Etme Nedenlerine Göre Dağılımı

Tercih nedeni	Sıklık	%
Memleketime yakın	278	46,3
Eğitim Kalitesi	13	2,2
Fiziki İmkanlar	4	0,7
Sosyal İmkanlar	25	4,2
Yanlış tercih	48	8,0
Ailevi nedenler	15	2,5
İstediği bölüm burada olduğu için	23	3,8
Puanım buraya yettiği için	47	7,8
Diğer	147	24,5
Toplam	600	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %27,3'ü Bingöl Üniversitesi arkadaşlarına tavsiye edeceğini, %24,7'si Bingöl Üniversitesi arkadaşlarına kesinlikle tavsiye etmeyeceğini %21,8'i ise Bingöl Üniversitesi arkadaşlarına tavsiye etmeyeceğini beyan etmiştir (Tablo 17). Bu sonuçlar Bingöl Üniversitesi arkadaşlarına tavsiye etmeyeceğini belirtenlerin oranı yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 17: Öğrencilerin Bingöl Üniversitesi Arkadaşlarına Tavsiye Etmelerine Göre Dağılımı

Tavsiye eder misiniz	Sıklık	%
Kesinlikle tavsiye etmem	148	24,7
Tavsiye etmem	131	21,8
Kararsızım	106	17,7
Tavsiye ederim	164	27,3
Kesinlikle tavsiye ederim	51	8,5
Toplam	600	100,0

Öğrencilerin Bingöl'deki Yaşam Maliyetleriyle İlgili Algıları

Öğrencilerin Bingöl'de okumanın maliyeti ile ilgili görüşleri incelendiğinde, normal olduğunu belirtenlerin oranı %44,5, yüksek olduğunu belirtenlerin oranı %26,3 iken, düşük olduğunu belirtenlerin oranı ise %6'dır (Tablo 18). Bu sonuçlar araştırmaya katılan öğrencilerin Bingöl'de okumanın maliyetini diğer iller ile kıyaslandığında normal olduğunu belirtenlerin oranı yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 18: Öğrencilerin Bingöl'de Okuma Maliyeti ile İlgili Algıları

	Sıklık	%
Çok yüksek	128	21,3
Yüksek	158	26,3
Normal	267	44,5
Düşük	36	6,0
Çok düşük	11	1,8
TOPLAM	600	100,0

Katılımcıların Bingöl'de barınmanın maliyeti ile ilgili görüşleri incelendiğinde, yüksek olduğunu belirtenlerin oranı %34,3, çok yüksek olduğunu belirtenlerin oranı %26,3, normal olduğunu belirtenlerin oranı %29,7 iken, düşük olduğunu belirtenlerin oranı ise %3,7'dir (Tablo 19). Öğrencilerin yarısından fazlası Bingöl'de barınma maliyetini diğer iller ile kıyaslandığında yüksek olduğunu değerlendirmektedirler.

Tablo 19: Öğrencilerin Bingöl'de Barınma Maliyeti ile İlgili Algıları

	Sıklık	%
Çok yüksek	185	30,8
Yüksek	206	34,3
Normal	178	29,7
Düşük	22	3,7
Çok düşük	9	1,5
TOPLAM	600	100,0

Öğrencilerin Bingöl'de gıda fiyatları ile ilgili görüşleri incelendiğinde, yüksek olduğunu belirtenlerin oranı %37,5, çok yüksek olduğunu belirtenlerin oranı %25,8, normal olduğunu belirtenlerin oranı %34,2 iken, düşük olduğunu belirtenlerin oranı ise sadece %2,2'dir (Tablo 20). Bu sonuçlar incelendiğinde araştırmaya katılanlar Bingöl'de gıda fiyatlarını pahalı olarak değerlendirdiklerini göstermektedir.

Tablo 20: Öğrencilerin Bingöl'de Gıda Fiyatları ile İlgili Algıları

	Sıklık	%
Çok yüksek	155	25,8
Yüksek	225	37,5
Normal	205	34,2
Düşük	13	2,2

Çok düşük	2	,3
TOPLAM	600	100,0

4.2. Öğrenci Harcamalarının Ekonomik Katkısı

Ankete katılan öğrencilerin aylık toplam gelirlerinin 281.341 TL, diğer ayda harcanmak üzere ellerinde kalan para (tasarrufları) ise 19.504 TL olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin ortalama aylık gelirleri 468,90 TL, ortalama aylık harcamaları 436,40 TL ve ortalama aylık tasarrufları 32,51 TL olarak bulunmuştur.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaklaşık olarak aylık 261.837 TL harcamada buldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin beslenme harcamaları yaklaşık olarak 95.315 TL, barınma harcamaları 74.863 TL, sigara ve alkollü içecek harcamaları 21.355 TL, kişisel bakım harcamaları 21.097 TL, ulaşım harcamaları 20.285 TL, haberleşme harcamaları 12.296 TL, eğitim-öğretim harcamaları 8.837 TL ve giyim-ayakkabı harcamaları 7.789TL'dir. Bu bulgular Bingöl üniversitenin il ekonomisine önemli bir katkı sağladığını göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin harcama gruplarının aylık ortalama gelir içindeki payları Tablo 20'de verilmiştir. Tablo 20 incelendiğinde öğrencilerin genel olarak aylık ortalama gelirlerinin büyük bir kısmını beslenme harcamalarına ayırdıkları görülmektedir. Beslenme harcamalarını sırasıyla barınma, sigara ve alkollü içecekler, kişisel bakım, ulaşım, haberleşme, eğitim-öğretim ve giyim-ayakkabı harcamaları takip etmektedir.

Tablo 21:Harcama Gruplarının Toplam Gelir İçindeki Payları

Harcama Grupları	Öğrenci Bütçesi içindeki payı (%)
Barınma	26,6
Ulaşım	7,2
Haberleşme	4,4
Beslenme	33,9
Eğitim-öğretim	3,1
Kişisel Bakım	7,5
Giyim-Ayakkabı	2,8
Sigara ve Alkollü İçecekler	7,6

Anketten elde edilen veriler ile hesaplanan her bir öğrencinin ortalama aylık harcaması (436,40 TL) ile üniversitedeki öğrenci sayısı dikkate alınarak öğrenci harcamalarının aylık ekonomik katkısı hesaplanmıştır. Bingöl Üniversitesinde eğitim gören 8.553 lisans ve ön lisans öğrencisinin ilde sekiz ay buldukları varsayılmış ve öğrenci harcamalarının yıllık toplam ekonomik katkısı tespit edilmiştir.

Buna göre; öğrenci harcamalarının aylık toplam ekonomik katkısı aşağıdaki şekilde hesaplanarak tespit edilmiştir.

$$\begin{aligned} \text{Aylık Toplam Ekonomik Katkı} &= \text{Bir aylık öğrenci harcaması} \times \text{Öğrenci Sayısı} \\ &= 436,40 \times 8553 \\ &= 3.732.529.20 \text{ TL} \end{aligned}$$

Öğrenci harcamalarının yıllık toplam ekonomik katkısı ise öğrencilerin 8 ay Bingöl'de kaldıkları dikkate alınarak aşağıdaki şekilde hesaplanarak tespit edilmiştir.

$$\begin{aligned} \text{Yıllık Toplam Ekonomik Katkı} &= \text{Aylık Toplam Ekonomik Katkı} \times \text{Öğrenci Sayısı} \\ &= 3.733.641,09 \times 8 \\ &= 29.860.233,60 \text{ TL} \end{aligned}$$

Bu araştırmanın amacı Bingöl Üniversitesi öğrencilerinin Bingöl'de yaşam maliyeti ile ilgili algıları ve toplam öğrenci harcamalarının il ekonomisine katkısını araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda belirlenen 600 öğrenciye anket uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %49,5'i 20 ve altı yaş grubunda, %98'i bekarıdır. Öğrencilerin %92,8'inin birinci öğretim okuduğu, %8,7'si bir işte çalıştığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin %46,3'ü memleketine yakın olduğu için Bingöl Üniversitesini tercih ettiğini belirtmiştir. Katılımcıların %46,5'i Bingöl Üniversitesini arkadaşlarına tavsiye etmeyeceğini, %35,8'i ise tavsiye edeceğini beyan etmiştir.

Öğrencilerin %47,6'sı Bingöl'de okuma maliyetinin yüksek olduğunu belirtmiştir. Barınma maliyetini yüksek olduğunu belirtenlerin oranı %65,1 iken, normal olduğunu belirtenlerin oranı ise %29,7'dir. Gıda fiyatlarını diğer iller ile kıyaslandığında yüksek olduğunu belirtenlerin oranı %62,1, normal olduğunu belirtenlerin oranı %34,2'dir. Bu bulgular öğrencilerin Bingöl'ü diğer illerle kıyaslandığında genel olarak pahalı bir şehir olarak değerlendirdiklerini göstermektedir. Öğrencilerin Bingöl'de barınma maliyetini yüksek algılamaları özel ve devlet yurtlarının yetersizliğinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Öğrencilerin yaklaşık olarak aylık 261.837 TL harcamada buldukları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılanların beslenme harcamaları yaklaşık olarak 95.315 TL, barınma harcamaları 74.863 TL, sigara ve alkollü içecek harcamaları 21.355 TL, kişisel bakım harcamaları 21.097 TL, ulaşım harcamaları 20.285 TL, haberleşme harcamaları 12.296 TL, eğitim-öğretim harcamaları 8.837 TL ve giyim-ayakkabı harcamaları 7.789 TL olarak tespit edilmiştir. Anket uygulanan katılımcıların ortalama aylık gelirleri 468,90 TL, ortalama aylık harcamaları 436,40 TL ve ortalama aylık tasarrufları 32,51 TL olarak bulunmuştur. Öğrencilerin sayısı (8.553 kişi) ve ortalama aylık harcaması (436,40 TL) dikkate alındığında bir aylık harcama toplamı yaklaşık 3.732.529,20 TL, sekiz aylık harcama toplamı ise 29.860.233,60 TL olacağı tahmin edilmektedir. Bu rakamlar Bingöl Üniversitesinde öğrenim gören ön lisans ve lisans öğrenci harcamalarının il ekonomisine önemli katkı sağladığını göstermektedir.

Yapılan bu araştırma sadece öğrenci harcamalarının analizi ve Bingöl'e ekonomik katkısını belirlemeyi hedeflemektedir. Bingöl Üniversitesinin personel

harcamaları, kurum bütçesinden yaptığı sağlık, gıda, yatırım, mal ve hizmet harcamaları Bingöl'ün ekonomisine olana katkısı daha yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Ayrıca Üniversitenin beşeri ve kültürel sermayenin gelişimine yapacağı katkıların meydana getireceği pozitif dışsallıklar dikkate alındığında üniversitenin ekonomik katkısı daha yüksek olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda Bingöl Üniversitesinin genel olarak il ekonomisine olan katkısını tam olarak ölçmek için bundan sonra yapılacak çalışmalarda öğrenci harcamaları ile kurum bütçesinde yapılan harcamalar birlikte ele alınmalıdır. Bingöl Üniversitenin il genelinde yapacağı katkının artırılması için nüfusu büyük olan ilçelerde de üniversite birimlerinin açılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- ATİK, Hayriye, Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkıları: Teori ve Erciyes Üniversitesi Üzerine Bir Uygulama, *Erciyes Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Sayı:15, 1999, ss. 99-109.
- ÇALIŞKAN, Şadan, “Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Kent Ekonomisine Katkısı (Uşak Üniversitesi Örneği)”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Kış, 9(31), ss.169-179. <http://www.esosder.org/dergi/31169-179.pdf>, (Erişim Tarihi: 06.02.2014).
- DALGAR, Hüseyin, Tunç, Hakan ve Kaya, Murat, “Bölgesel Kalkınmada Yükseköğretim Kurumlarının Rolü ve Bucak Örneği”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl: 1 Sayı: 1, 2009, ss. 39-50.
- ERKEKOĞLU, Hatice, “Bölge Üniversitelerinin Yerel Ekonomiye Katkıları: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği”, *Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi*, 16, 2000, 211-230
- H.NUR, Görkemli, “Selçuk Üniversitesi'nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:22, ss. 169-186.
- PATIR, Sait, Güven, Mehmet, Başar, Enes Emre ve Yüksel, Selman, “Bingöl Halkının Üniversite Algısının Araştırılması”, 2012, <http://www.bingol.edu.tr/media/52185/bingol-halkinin-universite-algilamasi.pdf>, (Erişim Tarihi: 02.02.2014).
- SELÇUK, N. Gökalgıp ve Selim Başar, “Kafkas Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Kars İli Ekonomisine Katkısı”, *Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 4, Yıl: 2012, ss. 89-106
- TARI, Recep, Çalışkan, Şadan ve Yüksel, Bayraktar, “Kocaeli Üniversitesi Öğrencilerinin Gelir ve Tüketim İlişkisi Üzerine Ekonometrik Bir İnceleme”, *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:11, Sayı: 1, 2006, ss.168-179.
- YAYAR, Rüştü ve Demir Derya, “Gaziosmanpaşa Üniversitesinin Tokat İli Ekonomisine Etkisi”, *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, Yıl 5, Sayı 8, Mayıs 2013,ss. 106-122
- YAYLALI, Muammer, Özer, Hüseyin, Dilek Önder, “Selçuk Üniversitesi Seydişehir Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelir-Harcama İlişkisi ve Meslek Yüksekokulunun İlçe Ekonomisine Katkısı”, *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 7, Sayı: 13, 2011, ss. 1-13.

YILDIZ, Emel, “Meslek Yüksekokullarının Yerel Ekonomiye Katkıları: Babaeski Meslek Yüksekokulu Örneği”, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Aralık 2010, Cilt 12, Sayı 2, ss. 87-102